

عنوان مقاله:

روایتی تازه از متون کهن ورقه و گلشاه عیوقی و جمشید و خورشید سلمان ساوجی بر پایه نظریه ژرار ژنت

محل انتشار:

چهارمین کنفرانس بین المللی زبان، ادبیات، تاریخ و تمدن (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

زهره انصاری - دانشجوی دکترای زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد،

مرتضی رشیدی - استادیار رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

محبوبه خراسانی - استادیار رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

خلاصه مقاله:

ورقه و گلشاه، داستانی جذاب، زیبا و دل انگیز از ادبیات عرب است که عیوقی شاعر قرن پنجم آن را به نظم فارسی روایت کرده است. عیوقی با آشنایی به زبان و ادبیات فارسی و عربی، حکایت عشق ورقه نسبت به گلشاه را متناسب با ذائقه ی فارسی زبانان بازسازی نموده است. اگر چه این اثر، منظومه ای عاشقانه و در شمار ادب غنایی است، اما بخش هایی از کتاب، که در توصیف میدان های جنگ، اسب، شمشیر، گرز و سپر و کشتار است، رنگ حماسی به خود گرفته و البته عیوقی صحنه های رزم و بزم را به خوبی درهم آمیخته تا با وصف شادخواری و آرامش محافل بزم، هیجان و دلهره های پهنه های رزم را کاهش دهد. جمشید و خورشید یک منظومه ی عاشقانه مربوط به افسانه های چین بود که سلمان ساوجی در قرن هشتم آن را به نام سلطان اویس به نظم در آورده است، در این منظومه، جمشید، پسر فغفور چین به گونه ای غیرعادی یعنی در عالم خواب عاشق خورشید، دختر قیصر روم می شود و سلمان ساوجی این داستان غیر ایرانی را با عناصر و اسطوره های ایرانی به هم پیوسته و با اثر پذیری از شاهنامه فردوسی و خسرو و شیرین نظامی رنگ و فرهنگی ایرانی به آن بخشیده است. این پژوهش به روش تحلیل محتوا و با استفاده از اسناد و منابع معتبر کتابخانه ای دو منظومه کهن را بر مبنای نظریه نوین ژرار ژنت مورد بررسی قرار داده و از یافته های پژوهش این نتیجه حاصل می گردد که ای ن دو منظومه با وجود تفاوت های زمانی، لحن، پی رنگ و جغرافیای وقوع رویدادها، وجوه اشتراک فراوان دارند و بنا بر دیدگاه ژرار ژنت جمشید و خورشید، متنی است که از متن ورقه و گلشاه و متون پی ش از آن الهام گرفته، بالیده و پس از محبوبیت در میان توده مردم، در آثار پس از خود نیز اثرگذار گردیده است.

کلمات کلیدی:

ادبیات داستانی، ورقه و گلشاه، جمشید و خورشید، عشق، ژرار ژنت.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1123989>

